

Prvi deo: Pregled

Ključni tekst: *Jevrejima 13,7*

Središte proučavanja: *4. Mojsijeva 13,30–32; Isus Navin 14,6–14; Luka 18,1–5; Isus Navin 19,49–51; 2. Korinćanima 3,18; Rimljanima 12,1.2*

Isus Navin i Halev su imali prilično intenzivan život. Proveli su svoje prve godine života kao robovi u Egiptu. Na početku punoletstva bili su svedoci silnih dela Božijih pri izlasku iz zemlje njihovog ropstva i ropstva njihovog naroda. Tokom srednjih godina, lutali su po divljini sa generacijom osuđenom na propast, koja je pokušala da ih ubije kada su njih dvojica ustali protiv njihove malovernosti. Konačno, u svojim starijim godinama, prešli su reku Jordan da bi preuzeli obećanu zemlju. Njihovi životi obuhvatali su događaje koji su ispričani u celom Petoknjižju, izuzimajući knjigu 1. Mojsijeva. Ova iskustva i događaji oblikovali su karakter ovih izuzetnih Božijih ljudi. Prošli su kroz ropstvo i slobodu, razočaranje i nadu, odlaganje i ispunjenje.

Ove sedmice imamo priliku da razmišljamo o duhovnom uspehu Isusa Navina i Haleva. Dva odlučujuća momenta karakterišu njihovu veru i posvećenost. Prvi se nalazi u povratku 12 uhoda, kada Isus Navin i Halev pokušavaju da ohrabre prvu generaciju da krene napred i osvoji zemlju, uprkos pretnjama koje su predstavljali Hananejci (4. Mojsijeva 13,30–33; 4. Mojsijeva 14,5–10). Četrdeset godina kasnije, u drugoj epizodi, Isus Navin i Halev biraju zemlju za nasledstvo. Neobičan aspekt njihovog izbora (Isus Navin 14,6–15) pokazuje zašto su oni u biblijskoj priči označeni kao primer vere, hrabrosti, posvećenosti i istrajnosti. Njihovo nasleđe ostaje i danas i može da inspiriše sadašnju generaciju da se uzda u Boga u najizazovnijim situacijama.

Drugi deo: Komentar

Perspektiva vere (4. Mojsijeva 13,25–14,10)

U tekstovima 4. Mojsijeva 13,25–14,10 svih 12 uhoda složilo se oko jasnih činjenica u svom izveštaju. Zemlja je bila veoma plodna. Voće koje su doneli bio je dokaz da u toj zemlji „teče mleko i med“, što je bila fraza na drevnom Bliskom istoku, koja opisuje izobilje hrane (videti 4. Mojsijeva 13,28). Ova formulacija nije slučajna, jer se isti izraz pojavljuje u Božijem govoru Mojsiju i narodu kada govori o Hananu (2. Mojsijeva 3,8; 3. Mojsijeva 20,24). Zaista, zemlja je bila izvanredna. Bog je bio u pravu. Svi su se takođe složili oko vojne sposobnosti Hananejaca, opisujući ih kao veoma snažne i da žive u ogromnim, utvrđenim gradovima (4. Mojsijeva 13,29). Do ovog trenutka, Isus Navin i Halev su ćutali, jer nisu mogli da poreknu ono što su svi oni videli.

Neslaganja su počela kada je na red došlo tumačenje ovih činjenica. Većina je zaključila: „Ne možemo ići na onaj narod, jer je jači od nas... zemlja koju prođosmo i uhodismo zemlja je koja proždire svoje stanovnike... činjaše nam se da smo prema njima kao skakavci, taki se i njima činjasmo“ (4. Mojsijeva 13,32–34). U svojoj pesimističkoj oceni, deseterica uhoda su takođe iskrivili činjenice tvrdeći da zemlja „proždire svoje stanovnike“. Time su protivrečili sebi i stvarnosti da je zemlja „izmetnula narod“ (3. Mojsijeva 18,27–29), a ne da ih jede. Tumačenje manjine (Halev i Isus Navin) bilo je potpuno drugačije.

Elen G. Vajt slikovito opisuje efekat izveštaja deseterice uhoda: „Njihova nevera je bacila sumornu senku na sav zbor, a moćna Božja sila, koja se tako često ispoljavala u korist izabranog naroda, bila je zaboravljena. Ljudi nisu sačekali da promisle; nisu razmišljali da će im Onaj koji ih je doveo tako daleko zasigurno dati zemlju; nisu su se setili kako ih je divno Bog izbavio od njihovih tlačitelja, presekavši put kroz more i uništivši faraonove vojske koje su ih jurile. Oni su izostavili Boga i ponašali se kao da moraju da zavise isključivo od moći oružja“ – *Patrijarsi i proroci*, str. 388.

Za razliku od kukavičluka i neverstva deseterice uhoda, Halev je insistirao: „Hajde da idemo da je uzmemo, jer je možemo pokoriti“ (4. Mojsijeva 13,31). U skladu sa ovim pozitivnim podsticajem, Isus Navin je, u zaprepašćenju cepajući svoju odeću, ponovo potvrdio da nemaju razloga za strah ako je Gospod na njihovoj strani (4. Mojsijeva 14,7–9). U direktnoj suprotnosti sa neverovatnim izveštajem o zemlji, Isus Navin je tvrdio da će njeni stanovnici biti hrana za Izrailj, a ne obrnuto (4. Mojsijeva 14,9).

Pravi izbori

Ako se život sastoji od izbora, izbori takođe otkrivaju karakter i definišu našu budućnost i nasleđe. Na kraju svojih života, Isus Navin i Halev su doneli neobične odluke u vezi mesta gde će se nastaniti. Ovi izbori pokazuju da vreme nije promenilo njihovu potpunu posvećenost.

Planina Hevron

Halev je tražio od Isusa Navina dozvolu da nasledi planinu Hevron (Isus Navin 14,12a). Ali zašto Hevron? Istina, mesto je imalo istorijski značaj. Ono je bilo poznato i kao Kirijat-Arva i bilo je jedno od najstarijih naseljenih oblasti koje se pominju u Bibliji (1. Mojsijeva 23,1.2). Osim toga, tu je boravio i sam Avram i sahranjen je sa Isakom u okolini (1. Mojsijeva 25,9.10; 1. Mojsijeva 35,27–29). Međutim, to nije bio razlog izbora koji je napravio Halev. Pošto je Halev sada imao 85 godina, mogao je da traži mesto sa lakim pristupom. Ali ni pristup nije bio razlog, jer je ipak tražio planinu. Ništa ne navodi čitaoca da pomisli da je planina Hevron bila dobra država za penzionisanje, sa poljoprivrednim mogućnostima, odličnom infrastrukturom ili pristojnom bezbednošću.

Sam Halev je izričito naveo razlog svog izbora: „Jer si čuo u onaj dan da su ondje Enakimi i gradovi veliki i tvrdi“ (Isus Navin 14,12). Želeo je utočište divova! Jedan poznati Enakim bio je Golijat iz Gata, jedinog mesta u zemlji gde su ti ljudi još uvek živeli (Isus Navin 11,22). Golijat je bio visok 2,9 metara. Halev je želeo da osvoji jedno od najizazovnijih mesta u zemlji. Ali zašto bi Halev, sa 85 godina, želeo da sruši takvo mesto? Svih tih godina, još od Kadeš Varnije nije izbrisao svoju veru ili način razmišljanja na koji se činjenice sagledavaju iz perspektive vere. Verovatno je njegov zahtev imao tri cilja: da podstakne veru kod ove nove generacije, da dokaže da je njegova generacija pogrešila i da uzvisi Božje ime. Starac koji se uzdao u Božju moć mogao je da pobedi ono što je užasnulo čitavu naciju.

Nasleđe Isusa Navina

Isto tako, izbor Isusa Navina nije bio vođen ličnom dobiti. I Isus Navin i Halev predstavljaju primer prave suštine liderstva: služiti drugima, a ne sebi. Iako se malo govori o Halevu, put Isusa Navina – od Mojsijevog pomoćnika (Isus Navin 1,1) do toga da postane Jahveov sluga (Isus Navin 24,29) – relativno je jasan. Međutim, kako je Isus Navin razvio svoj lik vođe?

U početku je Isus Navin učio pod senkom jednog velikog vođe. Tokom čitavog pojavljivanja Isusa Navina u Petoknjižju, bio je pod Mojsijevom upravom. Na primer, u tekstu 2. Mojsijeva 17,8–13, pobjeda Isusa Navina na bojnopolju zavisila je od toga što je Mojsije visoko držao štap. U tekstu 2. Mojsijeva 32,17.18, Isus Navin je viđen kako prati Mojsija na vrh planine. Kao jasan znak vlasti nad Isusom Navinom, Mojsije je promenio njegovo ime (4. Mojsijeva 13,16).

Još veoma mlad (*naar*), Isus Navin je izabran da sledi Mojsija (2. Mojsijeva 33,11) i tokom celog svog odraslog života bio je usko vezan za njega. Drugo, uprkos prvobitnom nedostatku iskustva, izabran je od Boga jer je bio posvećena osoba (4. Mojsijeva 27,18). Shodno tome, njegov život nije bio vođen nikakvom zemaljskom ambicijom za samovelicanjem ili ličnim zadovoljstvom. Gledajući stvari iz duhovne

perspektive, Isus Navin je živio za Božju slavu, dajući prioritet onome što je zaista važno. Konačno, Isus Navin je učio na sopstvenim greškama. Nakon Mojsijevе smrti, Isus Navin je i dalje bio vođa koji se obučava. Ova ideja je očigledna u epizodi sa Gajem (Isus Navin 7) i u incidentu sa Gavaonjanima (Isus Navin 9). U stvari, učenje liderstva je doživotno putovanje obuke, rasta i transformacije.

Život ova dva duhovna velikana, Isusa Navina i Haleva, uči nas najmanje pet vrednih lekcija. Prvo, životne okolnosti nisu toliko važne koliko činjenica kako ih vi doživljavate. U palom svetu okolnosti su često okrutne, ali božansko Otkrivenje daje prave naočare da ih vidimo u njihovoj stvarnoj i privremenoj perspektivi. Drugo, vera ne zanemaruje činjenice, jednostavno nudi drugačiji ugao razumevanja. Treće, umesto da se žalimo, pozvani smo da se pouzdamo i potčinimo se Božjim planovima, koji su uvek bolji od naših. Četvrto, blagoslovi dolaze onima koji u potpunosti ostaju u Gospodu. U duhovnom svetu, vera mnogih slabi kako vreme prolazi, jer gube „prvu ljubav“ (Otkrivenje 2,4). Međutim, takav gubitak ljubavi i vere nije bio slučaj sa Isusom Navinom i Halevom, koji su tokom svog života zadržali veru i potpunu posvećenost Božjem planu. Konačno, život u svim njegovim dimenzijama treba živeti prema planovima koje je utvrdio Bog, a ne biti motivisan pohlepnom i sebičnim ambicijama. Životi Isusa Navina i Haleva su primer Pavlovih reči u 1. Korinćanima 10,31: „Ako dakle jedete, ako li pijete, ako li što drugo činite, sve na slavu Božju činite“.

Treći deo: Primena u životu

Koja je vaša perspektiva?

Kada ljudi imaju priliku da lete avionom ili se popnu na visoku planinu da vide grad odozgo, shvataju koliko zgrade izgledaju sitne kada su gledane sa velike visine. Međutim, kada prošetaju kroz isti grad, shvate koliko su oni sami mali u odnosu na ove građevine. Šta se promenilo? Samo perspektiva, tačka gledišta sa koje su posmatrali stvari.

Kada se suočimo sa životnim izazovima, možemo ih posmatrati iz perspektive sumnje ili vere. Kao što je neko jednom rekao: „Sumnja vidi prepreke. Vera vidi put! Sumnja vidi najmračniju noć, vera vidi dan! Sumnja se plaši da napravi korak. Vera se uzdiže visoko! Sumnja se pita „Ko može da veruje?“ Vera odgovara, „Ja!“ – Paul Lee Tan, *Encyclopedia of 7700 Illustrations* (Garland, TX: Bible Communications, 1996), str. 404.

Razmotrite sledeće priče i razmislite o ulozi sumnje i vere u njima:

- 1. Avram, sa 100 godina, veruje u Božje obećanje o brojnom potomstvu** (1. Mojsijeva 15,1–6; 1. Mojsijeva 17,1–7; 1. Mojsijeva 21,1–7).
- 2. Jelisije se moli da se otvore oči njegovog sluga i da tako vidi Božju vojsku oko sebe** (2. O carevima 6,17).
- 3. Isus objašnjava svojim učenicima da će se preko slepog čoveka otkriti dela Božja** (Jovan 9,1–7).
- 4. Pavle, zatvorenik, apeluje na kralja Agripu i njegov sud da postanu slični njemu** (Dela 26,28.29).
- 5. Razmislite o bolnoj i izazovnoj stvarnosti u narativu vašeg života. Kako vas posmatranje ovih stvari iz perspektive vere može ohrabriti i pružiti rešenost da se suočite s njima?**